

**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas looduslähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

Nr 7 (101)

25.9.2019

Õppeaasta avaaktus president Kersti Kaljulaidiga

Käesoleva õppeaasta avaaktus Räpina Aianduskoolis kujunes varasemast pidulikumaks ja ärevamaks, sest oma kohaloluga rõõmustas meid Eesti Vabariigi president Kersti Kaljulaid. Samal päeval sai alguse tema esimene tööndal Kagu-Eestis.

Oma tervituskõnes ütles president, et meie kool on väga eriline ning iga siin õpitav eriala on väärtuslik ja vajalik. President rääkis mõtestatud tegevusest kutseõppes, sellest, et robotite kasutuselevõttuga põllumajanduses ei kao töökohad, vaid hoopis luuakse uusi töökohti, mis on vähem füüsilised, aga rohkem suhtlemist ja nõustamist nõudvad. Oluline on keskkonnahoiu teema, kus just aianduskooli õpilased suudavad tulevikus õpetada, kuidas hoida ja säilitada liikide mitmekesisust koduaedades. Positiivse näitena tõi riigipea meie koolis algatatud taimeprojektide käivitamist. Oma sõnavõtu lõpetas president kaunimate kodude teemal, tõdedes, et meie kooli panus imeilusate aedade ja hooldatud maastike loomisel on väga suur.

Enel Liin, Kersti Kaljulaid ja Kalle Toom

Aianduskooli direktori sõnavõtt

Kallis koolipere – õpilased ja kolleegid! Austatud president, vallavanem, külalised! Tänasele päevale ja aktusele mõeldes tuli mulle meelde üks aastate tagune ettekanne, kus ütlesin nii:

"Kõige olulisem üldse on suutlikkus vahet teha õigel ja valel, olulisel ja ebaolulisel."

Sel ütlusel oli konkreetne ajend ja allikas – lõik 2012. aasta aprillikuisest ajalehest Sirp, kus Kaarel Tarand intervjueris toonast haridusministrit Jaak Aaviksood. Loen selle lõigu ette, sest see tundub täna veel aktuaalsem, kui oli seitse aastat tagasi.

(jätkub lk 2)

Mis tehtud ...

22.–27.8 WorldSkills 2019
26.8 Uue õppeaasta algus
5.9 Rebaste päev ja sügismatk

... mis teoksil

4.10 Õpetajate päev
15.10 Kursustevaheline mälumäng
30.10 Vilistlaskogu
31.10 Sügispidu

Õnnitleme õpetajaid!

Aasta noorõpetaja 2019

Mairold Mänd

Aasta õpetaja 2019

Katrin Kivistik

Põlvamaa aasta kutseõpetaja 2019

Sirje Tooding

TÄNASES LEHES: Maailma parimad Kaasanis! Koheva sabaga esmakursuslased! Saame tuttavaks! Õpilaseks välisriiki! Ühispiilt lossitrepiil! Aheltants ümber lõkke! Räpina sirelid — tuntud üle maailma! ... ja palju muud huvitavat!!!

"Muidugi on muutused maailmas tervikuna hoopis suuremad, kui on olnud muutused hariduses. Mulle jäi New Yorgi tippkohtumisel enim meelde Singapuri haridusinstituudi direktori ettekanne, milles väga arusaadavalt põhjendati, **miks moodsas ühiskonnas on hariduse eesmärkideks eelkõige väärtuste, seejärel oskuste ja alles kolmandana teadmiste arendamine.** Teadmisi on meie keskkonnas tohutult. Õpetaja ei tea üht protsenti sellest, mis on igale koolilapsele kättesaadav. Nii et laps ei vaja mitte niivõrd teadmisi, kuldmine õpetaja suust, **vaid eelkõige oskust hea ja halva, õige ja väär vahel vahet teha** ning seejärel tehnilisi oskusi, kuidas selles virvarris orienteeruda. **Eelkõige siiski väärtusi, mis aitavad tal keerulistes olukordades ellu jääda.** Teadmised muutuvad kiiresti, väärtused ja oskused oluliselt aeglasmalt. Investeering väärtustesse ja oskustesse on meie raskesti ennustatavas maailmas keske tähtsusega. Teadmised kipuvad tulema ja minema, aga väärtused ja oskused aitavad ellu jääda. See on oluline muutus võrreldes meile aastakümneid harjumuspärasega, et haridus on hierarhias teadmiste, oskuste, vilumuste ja lõpuks väärtuste süsteem. [Dünaamilisema ida hariduse esindajad tulevad ja ütlevad] nüüd öeldakse, et **väärtused on selgroog,**

etika on esikohal, oskused teisel ja teadmised kolmandal."

[*Jaak Aaviksoo intervjuus Kaarel Tarandile 5.4.2012 Sirbis.*](#)

See oli aeg, mil sotsiaalmeedia oli alles plahvatamas, facebook'i äpi jõudmise ni igapäevase telefoni jäi aasta. Ka infosõda ja vabuudiste mass ei puudutanud meid veel igapäevaselt. Aga juba oli sõnastatud vajadus muuta hariduse rõhuasetusi, tõsta teadmiste asemel esikohale väärtused. Sellest asjaolust algas ka õpetaja rolli muutus – teadmiste monopolist õppija arengu suunajaks. See on väga põhimõtteline, see on õpetajatöö paradigma muutus.

Selle muudatuse juures mõtlesime eelkõige noortele, et valmistada neid paremini ette tulevikuks. Lastele ja noortele mõtlemisel jätsime iseennast – täiskasvanud – tahaplaanile. Tasapisi ilmnes, et lapsed ja noored kohanevad infoga küllastatud maailmaga kiiremini ja pigem on täiskasvanud hädas netipettuste ja vabuudistega ning märkamatu väärtuste väänamisega.

Püsiväärtuste olulisus tänapäeva noortele, nende dünaamilisus tekitas mõõduval suvel minus tõelise ohoo-efekti. Alates tselluloositehase rajamise ideest ja inimeste koondumisest selle vastu on keskkonnateemad jälle ühiskonna fookuses. Eriti just noorte inimeste

jaoks. Pean märkima, et endise puiduinsenerina ma väga pooldan moodsa tehnoloogiaga puidutööstuse arendamist Eestis, loomulikult teatud tingimustel. Aga et keskkonnateemad on jälle inimestele tähtsad, avaldus sel suvel hoopis ootamatul moel – keskkonnakaitse eriala muutus populaarsemaks, seda ka meie koolis.

Seega on noorte ootused meie koolile kõrged. Tegelikult ka meie õpetajate ja töötajate ootused aianduskoolile kui töökohale on kõrged. Kui me oma väärtused ja ootused ligi viis aastat tagasi kirja panime, siis toona oli see deklaratsioon, mida võib-olla ei võetudki väga tõsiselt. Kuid nüüd on see meie tänane päev, tänu sellele on meie kool täna palju parem paik kogu kooliperele.

Et mitte maailma parandamise koorma all kohe esimesel koolipäeval kokku kukkuda, mõtleme tänasele päevale, **kuidas meil aianduskoolis läheb?**

Täna on meil pidupäev – algab uus aasta! Lilled õitsevad, puuviljad valmivad, meil on koolis nii uusi õpetajaid kui ka palju-palju uusi õppijaid. **Näete, president tuli külla. Tegelikult on ju kõik hästi!**

Kalle Toom, direktor

Foto: S. Tõnisson

Meie kooli esimene hoidistevõistlus

Juuliku alguses tekkis aianduse õpetajatel idee korraldada koolisisene hoidistevõistlus. Igati tore mõte, arvestades, et oleme ju ikkagi aianduskool. Ja võistlus võiks sedasi lõppeda, et parimaks osutunud hoidis läheb meie kooli esindama 21. septembril Olustvere hoidistemessile ja kohaliku toidu laadale. Nii saigi juulikuus võistlus välja kuulutatud. Võistlustööd kogusime kokku septembri teisel nädalal, laekus 15 erinevat hoidist kaheksalt inimeselt. Elevust ja avastamisrõõmu jagus igatahes palju. Hoidised läbisid nii selleks puhuks kokku kutsutud žürii kui publi-

ku maitsmised. Žüriil, koosseisus Liisi Kont, Eve Holsmer, Kalle Toom, polnud otsuse tegemine väga lihtne, sest võistlusele oli toodud tõesti imehea maitsega hoidiseid. Kaaluti pikalt ja põhjalikult, milline on parim. Soolaste hoidiste arvestuses osutus parimaks Anu Kääri õuna-tomatimoos tsilliga (valmistatud rohelistest tomatist). Magusa arvestuses sai parimaks Esta Ruusi paradiisiõuntest tehtud siirup. Žürii eripreemia läks Anneli Hirmole eriti pisikeste marineeritud kukeseente eest. Publiku lemmik magusa arvestuses oli Sirje Toodingu apelsinimaitseline kollase ploomi moos ja soolase osas valiti parimaks Karin Kase marineeritud paprikad.

Korraldajatel on hea meel, et võistlustöid nii hulga saabus ja need kõik olid väga erilised ja maitsvad. Aitäh, kes osalesid. Eks näha saab, kuidas meie kooli töötajate/õpetajate valmistatud

Žürii eripreemia – Anneli kukeseened

hoidistel suurel hoidistemessil läheb, pöidlal pihku!

Meelike Kruusamäe, infospetsialist

Anu õuna-tomatimoosid tsilliga

Mina, rebane

Rebaste päev algas meil hommikul kell 6.00, kui hakati mööda ühikat kõiki üles ajama pannide ja pottide koputamistega. Lõpuks, olles väljas, anti meile juhis joosta randa, kus ootasid ees üli-vinged ülesanded, mida oli ääretult meeldiv täita. Kohale jõudes tehti meie markeritega rebaste näod ja kirjutati otsaette oma jumalate nimed. Esimeseks ülesandeks oli meie ees kaks kausi, ühes oli vesi ja õunad, teises kausis viinamarjad, millele kuhjatud jahu. Kõigepealt tuli hammastega õun veest

kätte saada, siis tuli nina või suuga jahu eemale lükata ja võtta teisest kausist üks viinamari hammaste vahele. Teiseks ülesandeks oli meil ette nähtud süüa putru peost. Ma ei tea, miks mind see puder neli korda öökima ajas, aga teised ütlesid küll, et sellel polnud häda midagi. Kolmandaks pidime hambaid pesema hakkama. See oli juba ülihea uudis, kuni kuulsin, et seda tuleb teha sinepiga. Kuna ma polnud just kõige parem rebane olnud, siis olin sunnitud pesema hambaid sinepiga

pikalt. Neljandaks oli vaja meil teha rist kahest lauast ja vabalt valitud kättejuhtuvatest materjalidest. See oli üsna lihtne ülesanne, kuigi risti pidi kaasas kandma ühes tükis koolipäeva lõpuni. Peale hommikuste ülesannete täitmist läks meil koolipäev edasi, aga vahetundidel toimusid mitmed naljakad tegevused koolimaja ees. Nägudest võis välja lugeda, et see oli kõigile väga lahe päev.

Alvar Novikov, ME19-41-K

Hapude viinamarjade otsimine

Pilkupüüdvad rebasekutsikad

Hommikul kell kuus äratas meid pauk vastu ust, millele järgnes kõiki ohutuse nõudeid täitev tervisejooks kahe auto vahel Räpina suurimasse randa. Kõigepealt jagati meile piima-tomatiketšupi smuutit koos imemaitseva kaeraporgandi-sibulapudrugaga, mida serveeriti loodussäästlikult – otse pihku ja suhu. Siis meisterdati puidust riste jumalatele ja teibiti rebastele munad pihku. Nende õrnade kanamunade eest pidid rebased hoolt kandma õhtu lõpuni. Oli rebaseid, kes läksid meelsasti mõnele juudile pakketechnika praktika abiliseks. Vahetunde sisustati erinevate mängude ja tantsudega – tuljakust Ladina-Ameerika võistlustant-

sudeni. Tehti ka rohkem spordile keskenduvald tegevusi, et noortel pead selged ja tervis korras hoida. Peale vahetunde silmati esmakursuslasi selga teibitud rebase nahaga ning lisaks pandi ka konservikarbid ümber noorrebaste jalgade. Oli näha ka pakkekillesse kiletatud noori, kes vähese osavõtu pärast karistada said. Pärast tunde jätkus tervislikum osa, mille käigus mindi matkama RMK hallatavale Tuurpera lõkkekohale Rahumäel, kus jätkus tegevus tutvumismänguga ning supi ja kringli söömisega. Mängu mõte seisnes selleks, et kõigile rebastele anti aega kümme sekundit, et korjata endale nii palju puulehti, kui leiavad, et nad

Igaüks peab oma risti kandma

vajavad. Pärast seda pidi enda kohta ütlema täpselt nii palju asju, kui lehti võeti. Tore oli vaadata, kuidas mõned võtsid paar puulehte ja teised krabasid peoga nii palju kokku, kui võimalik. See andis hea ülevaate uuestest õpilastest. Samuti ei puudunud meie peolt pillimäng ega tantsupidu. Kohal oli ka matemaatikaõpetaja Valdur Truija oma esileediga. Koos tõmbasid nad peo käima vahvate akordionipaladega ja utsitasid noori tantsima.

Aivar Jaanus, ME19-42-K
Allar Pajumägi, KK19-52-K

Fotod: M. Žurauskaite, J. Ustinskaja

Kandideeri 2019.–2020. aasta praktikatele Erasmus+ õpirändeprojekti “Uued kogemused Euroopast!”

Kandideerimine kestab 2. septembrist kuni 31. oktoobrini 2019.

Mis on Erasmus+ programm?

Senised koostööprogrammid „Euroopa elukestva õppe programm“, „Euroopa Noored“ ning Euroopa komisjoni rahvusvahelised kõrgharidusprogrammid on viidud ühise katuse alla ja liidetud juurde spordiprogrammi. Uue programmi nimi on Erasmus+ ning selle periood on 2014-2020.

<http://adm.archimedes.ee/erasmusplus/>

Räpina Aianduskool esitas projekti “Uued kogemused Euroopast! / New experiences in Europe!” ja sai SA Archimedes Erasmus+ programmist toetuse 224 459 eurot perioodiks 1.8.2018 – 31.7.2020.

Nimetatud projekti raames saavad minna õpirändele 74 õpilast ja 25 töötajat. Praktikad toimuvad: Inglismaal, Taanis, Soomes, Prantsusmaal, Saksamaal, Austrias ja Hispaanias. Praktikad on suunatud aianduse, maastikuehituse, floristika, keskkonnakaitse ja tekstiilkäsitöö erialade statsionaarse ja mittestatsionaarse õppe õpilastele.

Miks kandideerida?

Õpirändeprojektide eesmärgiks on arendada õpilaste erialaseid kutseoskusi ning anda uusi teadmisi õpitaval erialal meie partnerkoolide praktikabaasides töötades. Lisaks saadud oskustele, teadmistele ja kogemustele arvestatakse välismaal sooritatud praktika ettevõttepraktika osana vastavalt sooritatud tundide mahule. Välispraktika alleesmärgiks on tõsta ka õppurite ettevõtlikkust ning suurendada nende võimalusi edukaks konkureerimiseks tööturul. Erialase terminoloogia kinnis-

tamine võõrkeeles ning rahvusvahelise suhtlemiskogemuse saamine aitavad noortel soovi korral tööle asuda ka väljaspool Eestit. Kõik osalejad saavad Europassi Õpirändetunnistuse, mis on rahvusvahelistelt kehtiv tunnistus ja abiks töö leidmisel.

Projekti rahadest tasutakse õpirändele minejatele transport sihtkohta ja tagasi. Samuti on ette nähtud päevarahad, millest tasutakse majutus, toitu ja reisikindlustus. Nendest üle jääva raha saab õpilane ülekandena oma kontole (tavaliselt kolmes jaos: nädal enne praktikale sõitu, praktika teisel nädalal ning viimase ülekande siis, kui õpilane on projektijuhile tagastanud nõutud dokumendid). Samuti läbib õpilane keelelise- ja kultuurilise ettevalmistuse, mis aitab tal uues keskkonnas paremini hakkama saada. Uue võimalusena saab kasutada OLS veebipõhist võõrkeele õpet. OLS keeleõppekeskkonnas on kohustuslik teha keeletaseme test kõigil, kelle õpirände pikkus on vähemalt 19 päeva.

Kuidas kandideerida?

Kandideerimiseks esita avaldus perioodiks 2018-2020, Europassi CV (inglise või saksa keeles, soovitatavalt koos fotoga) ja võõrkeelne motivatsioonikiri (kuni 1 A4 lk) Räpina Aianduskooli projektijuhile elektrooniliselt aadressil aigi.salundi@aianduskool.ee

Kandideeri ja saa vajalik kogemus terveks eluks!

Lisainfo kooli kodulehelt ja projekti-juhilt **Aigi Salundi-Galitsin**

tel 5400 4090

ruum 335

Erasmus+

Partnerkoolid, kuhu saab välispraktikale kandideerida

Aiandus:

Etelä-Savon Koulutus Oy, Mikkeli (Soome)

Historic Buildings and Monuments Commission for England (Ühendkuningriik)

Jordbrugets Uddannelsescenter Århus (Taani)

Floristika:

TTS Institute (Soome)

Mayflower lillepood (Hispaania)

Staatliche Fachschule für Blumenkunst Weihenstephan (Saksamaa)

Keskkonnakaitse:

Järviseudun Koulutuskuntayhtymä, Jamin (Soome)

Maastikuehitus:

Gregor-Mendel Berufskolleg Paderborn (Saksamaa)

Espoon Seudun Koulutuskuntayhtymä, Omnia (Soome)

Tekstiilkäsitöö:

Koulutuskeskus Salpaus (Soome)

Lounais-Suomen Koulutuskuntayhtymä (Soome)

Aiandus, maastikuehitus:

Hämen Ammatti-Instituutti (Soome)

Maison Familiale Horticole de Machecou (Prantsusmaa)

Aiandus, floristika:

Kiipula Vocational College (Soome)

Aiandus, floristika, maastikuehitus:

Bildungszentrum Gartenbau, Langenlois (Austria)

Ernst Benary Schule Erfurt (Saksamaa)
AOC de Groene Welle (Holland)

Eesti sirelid: klassika ja kaasaeg

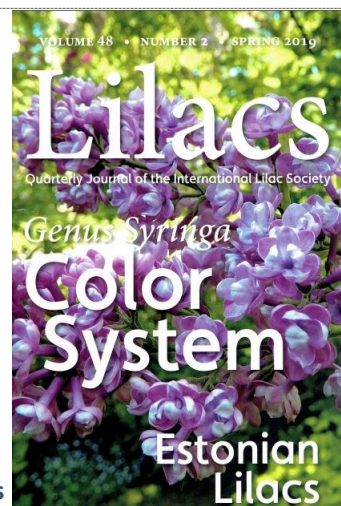
Rahvusvahelise sireliseltsi kvartalikirja *Lilacs* tänavuse kevadnumbri kaanel tervitab lugejat Räpina sirelisort ‘Helgi’. Suure osa ajakirja sellest numbrist hõlmab moskvalase Igor Semjonovi artikkel „Eesti sirelid: klassika ja kaasaeg“. Artiklist saab lugeda kahe Eesti sireli-aretaja, Adolf Vaigla ja Raplamaal elava Aavo Mägi aretustöödest. Adolf Vaigla töötas pikka aega aianduskoolis õpetajana. Tema aretatud 23 sirelisorti on näha aianduskooli kodulehel

<https://www.aianduskool.ee/sirelid/>

sirelite õitseajal aga kooli kollektsooniaias ning pargis ja aretaja koduaias. Igor Semjonov on käinud juba aastaid meie sireleid kevaditi pildistamas. Aavo Mägi aretiste seas on kaasaegseid, keerduvate õietipmetega sireleid, keda Aavo hellitavalt „kräsupeadeks“ kutsub.

Jaan Kivistik

Ajakirja *Lilacs* esikaas

Augustiseminar Sillapää lossis

Ühel ilusal suvisel augustikuu päeval nägi Sillapää lossi saal jälle suurt hulka inimesi – kokku olid tulnud aianduskooli õpetajad ja töötajad, et enne õppeaasta algust teha tutvust uute õpetajatega, õnnitleda neid, kellel meie majas on täitunud juba uskumatud 30 või isegi 35 tööaastat, teha teatavaks aasta õpetaja ja aasta noorõpetaja, tutvuda statistikaga tulijate ja minejate osas ning saada teadmisi laste kasvatamisest.

Miks JÄLLE? Sest Sillapää lossis asus aastatel 1924–1984 Räpina Sovhoostehnikum, kus on aiandusalaseid teadmisi jagatud sadadele inimestele. Tänapäeval tegutseb lossis Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseum ning Räpina Muusikakool. Lossi saalis toimub aeg-ajalt erinevaid üritusi.

Seminari alguses õnnitles aianduskooli direktor Kalle Toom tööjuubilare, suviseid juubilare ning tunnustas aasta õpetajat ning noorõpetajat. Erialade lõikes tehti kokkuvõtteid uute õpilaste vastuvõttudest, lõpetamistest ja kat-

kestamistest. Lisaks räägiti õppekorralduse muudatustest ja tunniplaani paarendamisest.

Seejärel astus publiku ette koolitajapsühholoog Rita Rätsepp, keda paljud teavad kui Sirje tegelaskuju sarjast "Pilvede all". Koolituse teema oli intrigeeriv – Kuidas olla hea lapsevanem? Loodetavasti said kõik osalejad tarku- seteri juurde või oma seniseid teadmisi värskendada. Lisaks näitas koolitaja nippe, kuidas hingamisharjutusi tehes paari minutiga meeli rahustada ning oma energiad suunata.

Enne lõunale minekut tegime lossitrepil ühispildi. Kogu töötajaskonna ühele pildile püüdmine ei olnudki väga lihtne ülesanne, Kalle Toomi osav fotograafisilm sai aga lõpuks kõik töötajad õigestesse kohtadesse paigutatud. Kinnitust sai veel üks tore fakt – direktoril on kõikide töötajate nimed peas.☺

Maitsvat lõunasööki pakuti loomemajas, kus varem asus kooli söökla. Peale lõunat pakkusin Rita Rätsepale võima-

lust degusteerida meie endi kasvatatud viinamarju aednikumaja seina äärest. Ta oli väga üllatunud, kui palju erinevaid sorte meil kasvab ning kui imemärgusad need on. Rita võrdles meie viinamarju Prantsusmaa sortidega ja tõdes, et meie omad on paremad.☺

Peale lõunat jätkus koolituspäev võrratu Rita Rätsepa käe all. Seminari lõppedes oli aeg maitsvat torti süüa. Suur tänu toitlustajale Jaagumäe *catering*, kust olid pärit kõik selle päeva suupisted, lõunasöök ja võrratu tort. Kõige vapramad, kes veel koju ei kiirustanud, said minna ekskursioonile Räpina paberivabrikusse. Paljudele oli see esmakordne käik, aga mõnele juba mitmes kord. Kindlasti leiab alati sealt midagi uut ja huvitavat.

Aitäh seminari organiseerijatele – Anu Käär, Kalle Toom, Räpina Koduloo- ja Aiandusmuuseumi pere, loomemaja töötajad ning giid, kellega käisime paberivabrikus ringkäigul.

Ille Rämmer, pargiaednik

Foto: K. Toom

Jaunid Siberi eestlastega

Käesoleva aasta jaanipäeval sai teoks üks minu ammune unistus, milleks oli Siberi külastus. Sai ju omal ajal „suur kodumaa“ risti-põiki läbi sõidetud, sest ega mujale juba naljalt ei lastud, aga Siber jäi avastamata.

Reisi peamiseks sihiks oli Siberi eestlaskonna külastus ja ühine jaanituli Krasnojarskis. Reisi organiseeris Maaleht. Maalehe poolt oli kingitusena ettenähtud üle anda ka suur hõbedast setu sõlg kohalikule setokoorile.

Krasnojarskisse jõudsimel jaanilaupäeva hommikul. Krasnojarsk on Venemaa ühe suurima krai pealinn. Krasnojarski krai hõlmab pea 14% Venemaa territooriumist ja sinna mahuks ära 42 Eesti territooriumi. Samas on tegemist ühe hõredamalt asustatud alaga Venemaal (1 km² kohta tuleks 1 elanik). Suuruselt on Krasnojarsk Siberi kolmas linn, kus elab umbes miljon elanikku.

1989. aasta rahvaloenduse andmetel elas Siberis 17 000 eestlast, 2002. aastal oli see arv tunduvalt vähenenud – neid oli vaid 11 400. 20. ja 21. sajandi vahetuseks võis eesti keelt kuulda umbes neljakümnes Siberi külas, kuid enam-vähem eestikeelseteks olid jäänud üksikud: Krasnojarski krais Ülem-Suetuk (asutatud 1850, elanikke u 200) ja Hait (asutatud 1900, elanikke u 200); Novosibirski oblastis Nikolajevka (asutatud 1897, elanikke u 190); Omski oblastis Lilliküla (asutatud u 1896, elanikke u 160) ja Jurjev (asutatud 1897, elanikke u 25); Kemerovo oblastis Jurjev (asutatud 1908, elanikke u 40). Külade elanikkond väheneb kiiresti. Üldreeglina on kunagistest eesti asundustest saanud paljurahvuselised külad, kus ühiseks suhtluskeeleks on vene keel. Külad asuvad võrdlemisi hajali, tänapäevase territoriaalse jaotuse järgi Omski oblastist Primorje kraini, sageli elatakse teiste luterlaste vahetus naabruses. Põhja- ja lõunaestlased, ka setod, elavad Siberis eri küldes ning nn segaasundust on äärmiselt vähe.

Esimesed Eestimaalt väljarännanud saabusid Siberisse 19. sajandi viimasel kümnendil, oluliseks tõukejõuks Siberi raudtee käikuandmine (1894) ja tsaarivalitsuse ümberasumispoliitika. Esimene väljarännanute küla on põhjaeestiline Kovaljovo (asutatud 1890), kuid põhiosa esimese väljarändamislainega Siberisse asunuid on just Lõuna-Eestist. Olulisem rändelaine suundus Siberisse alles 20. sajandi algupoolel.

Töökust kõrgelt hindavad uustulnukad seadsid endid Siberis igati hästi sisse ja saavutasid revolutsioonieelsel Venemaal oma põllumajandussaaduste tootmise ning müügiga kiire populaarsuse ja jõukuse. Krasnojarski turul käsisid seto naised müümas piimasaadusi rahvariietes, pälvides kohalike seas erilise positiivse kuvandi.

Kahjuks pöördus varsti kõik peapeale.

Jaanitule reklaamloosung

Toivo Haida küla neidudega

Suurim küüditamine ja kolhooside sundrajamine toimus 30ndatel aastatel. Paljud asisemad talunikud lasti maha või küüditati. Oma sügava jälje jättis ka edasine nõukogude võim.

Meie külastasime Haida (Hait) küla. Tegemist on väga ühtekuuluva külarahvaga, kus siiski peamine asjaajamine käib vene keeles. Äsja suleti ka küla kool, milles on nüüd muuseum. Muuseumi üheks huvitavamaks eksponaadiks oli alus, millel oli linik setomaa hallika pinnasega, mida omakorda ümbritses Siberi peaaegu et süsimust huumusest pakatav muld. Vastuvõtt kohalike poolt oli nii soe ja kodune. Kõik laual pakutu joogist-söögist leivani oli oma valmistatud. Kõigil on nüüd taas oma maa, oma tuba ja luba. Loota jääb, et säilib ka seto kultuur, keel ja meel. Selleks vaid jõudu!

Omaette elamuseks oli veel ühine jaanituli Krasnojarski äärelinna pargis, milles osales 300 kohalikku eestlast, setot, soomlast ja lätlast. Seega oli tegu nagu väikese balti ketiga, eriti kui läks ühiseks aheltantsuks ümber tagasihoidliku lõkketule. Teadagi ei tohi ju suurlinnas suurt tuld teha. Suur oli aga pidu eneses, mille tulesära veel senini hinge soojendab...

Toivo Niiberg, kutseõpetaja

Jaanipäevaliste aheltants ümber lõkke

Uue töötaja ankeet

Minu nimi on **Marge Starast.**

Minu amet on **aianduse õpetaja.**

Minu ameti suurim väljakutse on **mitte olla õpetaja, vaid õppurile kaaslane, kes aitab neil jõuda arusaamisele, kui põnev on aiandus ning millised imelised olevused on taimed.**

Kui ma ei töötaks aianduskoolis, siis **kasvataksin lilli, mahedalt.**

Minu senine suurim saavutus. **Täna on meil ca paarsada hektarit mustikaistandikke. Kahekümne aasta jooksul olen andnud omapoolse panuse, et käima lükata see uus aianduslik tootmisharu Eestis.**

Kirjelda end kolme sõnaga – **tagasihoidlik tantsulembene korilane.**

Lapsena unistasin saada **baleriiniks.**

Mind enim mõjutanud raamat. **Olin siis päris väike, kui lugesin Silvia Rannamaa "Kadri. Kasuema". See oli raamat, mis pani mind tõsiselt mõtlema elu üle, miks on nii, et mõned vanemad oma lapsest loobuvad. See lapsepõlves kogetud emotsioon meenus kohe esimesena.**

Imetlen **merd. Aeg-ajalt tunnen tõelist vajadust mere äärde minna, istuda rannal ja nautida seda tohutut vetevälja.**

Kõige rohkem kasutan nutitelefoni äppi **Viber ja WhatsApp. Nende kaudu saadetakse mulle pilte ja videosid lapselastest. Nii saan nende kasvamisele igapäevaselt kaasa elada. Kõige olulisem minu elus on minu perekond.**

Minu nimi on **Maris Paas.**

Minu amet on **lilleseade õpetaja.**

Kui ma ei töötaks aianduskoolis, siis **ma oleksin väga kurb.**

Minu senine suurim saavutus on **osalemine rahvusvahelisel kutsemeistrivõistlusel Worldskills 2019 Kaasanis.**

Kirjelda end kolme sõnaga – **olen rõõmus, alati abivalmis ja positiivse ellusuhtumisega noor inimene.**

Lapsena unistasin saada **miljonäriks.**

Imetlen **oma õpetajaid, kes mind on juhendanud ja suunanud.**

Kõige rohkem kasutan nutitelefoni äppi **instagram.**

Kõige olulisem minu elus on **perekond.**

Minu nimi on **Maris Rebane.**

Räpina Aianduskoolis õpetan **murude ja istutusala rajamist.**

Vastse õpetajaameti juures pean suurimaks väljakutseks **vastutust, mis kaasneb noore inimese õpetamisega. Kas leian üles omadused, mis inimest elus kandma hakkavad. Kuidas tekitada huvi, mis teeb keerulise kergeks.**

Väljaspool Aianduskooli tegelen eraadade loomisega, vertikaalplaneerimisest funktsionaalse ruumi ehitamiseni.

Suurim saavutus elus on **ehk kolm last, kellest on kasvanud huvitavad inimesed, julged loovad, avatud.**

Kolm sõna enda iseloomustamiseks on **keerukas valik. Ehk siis nii: loominguline, süveneja, kohaneja.**

Minu nimi on **Kaarel Pent.**

Minu amet Räpina Aianduskoolis on **avamaa köögiviljanduse õpetaja, kuid olen ka ettevõtja põllumajanduse valdkonnas. Tegelen ka vabatahtlikega, kes soovivad Eesti mahetaludesse tööle minna (MTÜ WWOOF).**

Minu ameti suurim väljakutse on **ajaplaneerimine.**

Kui ma ei töötaks aianduskoolis, siis **oleksin ennast kuidagi teisiti elus proovile pannud.**

Minu senine suurim saavutus on **Maaülikoolis magistriõppe lõpetamine.**

Kirjelda end kolme sõnaga – **täpne, seiklushimuline, positiivne.**

Lapsena unistasin saada **suureks (täiskasvanuks), see unistus paistab ka täituvat olevat. ☺**

Mind on enim mõjutanud **Albert Camuse raamat "Katk".**

Imetlen **töökaid ja positiivseid inimesi.**

Kõige rohkem kasutan nutitelefoni äppi **"Outlook" (e-mail).**

Kõige olulisem minu elus on **minu lähedased ja sõbrad.**

Minu nimi on **Merle Randla.**

Minu amet on **tekstiilkäsitöö õpetaja.**

Minu ameti suurim väljakutse on **rahvakunsti ja käsitöötraditsioonide säilitamine.**

Kui ma ei töötaks aianduskoolis, siis **oleksin Räpina Ühisgümnaasiumis käsitööõpetaja.**

Minu senine suurim saavutus on **Tartu aasta õpetaja 2005.**

Kirjelda end kolme sõnaga – **rahulik, rõõmsameelne, koostööaldis.**

Lapsena unistasin saada **õpetajaks.**

Mind on enim mõjutanud **Clarissa Pinkola Estes raamat „Naised, kes jooksevad huntidega“.**

Imetlen **viulimängijaid ja loodust.**

Kõige rohkem kasutan nutitelefoni äppi – **ei kasuta äppe.**

Kõige olulisem minu elus on **minu pere.**

Mind on enim mõjutanud raamat. **Raamatud käivad ikka elamise juurde, valik sõltub sellest, mis parasjagu elus käsil on. Viimasel ajal on kaks raamatut käe ulatuses – Ülo Vooglaiu "Elanikust kodanikuks" ja Heli Laaksoneni luulekogu "Ole ise". Mõlemad on head seetõttu, et võib suvalisest kohast avada ja saad kindlasti midagi olulist elu kohta teada.**

Mida või keda imetlen. **Inimesi ikka, selliseid kes näevad enese ümber head, probleemidele lahendusi, pimeduses valgust.**

Mis on minu jaoks kõige olulisem? **Meelerahu, tasakaal... Selleks on vaja veidi aega iseendale, väljakutseid tööelus ja inspireerivaid inimesi.**

Kõige rohkem kasutan nutitelefoni äppi. **Neid on telefoni kogunenud omajagu. Enimnäpitud on kindlasti Messenger.**

Kutsemeistrivõistlused Kaasanis

22.–27. augustil toimusid Kaasanis, Venemaal rahvusvahelised kutsemeistrivõistlused WorldSkills. Eestit esindasid 13 noort, kes võistlesid 12 alal. Räpina Aianduskoolist esindas floristika võistlustel Eestit väga tublilt **Maris Paas**. Maastikuehitajaid esindas Räpina Aianduskoolist **Markus Vainu** koos **Matthias Veskiga** Tallinna Tehnikaülikoolist.

Marisel tuli sel korral teha üheksa tööd – kimp antud vaasi, seade vene mustri- tegega maalitud puuvaasi, käevõru, poole tunniga kimp baleriinile kinkimiseks, kokošnikust inspireeritud peaehe, vene kangastel põhinev rippuv seade, pruu- dikimp, istutusseade ja matrjoškadega lauaseade. Floristide võistlusel ei ole ette teda, mis tööd tuleb teha ja samuti ei olnud sellel võistlusel varem avalikustatud ka lilled ja muu materjal. Seega tulebki olla valmis tegema ükskõik mida ja ükskõik millisest materjalist. Kuna sellest on veel vähe, tuleb teha ka üllatustöid, mille materjal ja teema antakse võistlejale teada vahetult enne töö algust. Muud ülesanded saab teha esimesel päeval ja neid on võimalik eksperdiga eelnevalt arutada. Seega võistlus on raskem kui täiskasvanute maailmameistrivõistlused, kus enamus töid tehakse kodust kaasavõetud materjalidest ja neid varem korduvalt läbi tehes.

Olles osalenud juba mitmel võistlusel nii EuroSkillsil kui ka WorldSkillsil eksperdina floristi erialal tundub mulle, et õppiva noorsoo erialavõistlusest on kujunenud tippisport, mis nõuab ka vastavat ettevalmistust. Meie kutseõpe piirdub praegu 4. tasemega, võistlus-

Markus ja Matthias ning nende võistlustöö

ülesanded aga eeldavad noortelt 6. taseme ettevalmistust, või vähemalt 5. taset. See omakorda annab eelise riikidele, kus vastav tase on koolides olemas, või on olemas vahendid (aeg ja raha), et lühikese ajaga nõutava tasemeni jõuda. Meil on paraku võistlusteks ettevalmistus eksperdi ja võistleja hobi, millega tuleb tegeleda tööst vabal ajal. Tegelikult on lausa kahju meie võistlejatest, kes peavad amatööridena astuma vastu hästi treenitud professionaalidele. Ja siit ka meie tulemused ja eesmärgid – mitte jääda viimaseks ja õnnestumise korral saada kokku 700 punkti, mis toob kaasa medali. Viimaseks me ei jäänud, aga medalini on veel 20 punkti maad.

Maastikuehituses võistles kokku 24 riiki, meie poisid tulid 13. kohale. Ettevalmistus oli pikk, sest sellised suurvõistlused on väga kõrge tasemega. Üldine tase oli ka hea, kuid oli ka riike, mille võistlejad suutsid üllatada. Poisid said hästi hakkama. Eks alati saab paremini, aga kogu treening ja võistlustel käimine on väärt kogemus, mis annab

tulevikuks mõtteainet ja julgust. Vähes- tel on võimalus sellistel suurvõistlustel osaleda ja siis on see ka vaid üks kord elus. Seekord võitis Šveits, teiseks tuli Itaalia ja kolmas oli üllatusriik Columbia. Favoriidid Venemaa ja Saksamaa jäid kuidagi viimaste hulka.

Näidisala disain oli hea, kuigi autoriks sisearhitekt. Materjalide ja tööriistade poolest oli üpriski kodune keskkond. Kasutusel oli ka lehtmaterjali, mis aina populaarsemaks muutub ja vertikaal- haljastus.

Ava- ja lõputseremooniad olid Vene- maale kohaselt suurejoonelised. Oma silmaga nägime ära ka Venemaa presi- dendi Vladimir Putini ja peaministri Dmitri Medvedevi. Ilutulestikku ja lee- ki lendas praktiliselt iga laulurefrääni peale. Kuid Putinil võib küll võimu olla, aga ilmast üle tal jõud ei käi. Lõputse- remoonial lõi paduvihm lahtisel areenil ikka rahva laiali.

Indrek Kaeli, kutseõpetaja
Mairold Mänd, kutseõpetaja

Õppurid Kiipulast

1.–13. septembrini viibisid Räpina Aianduskoolis ja Maarja Külas praktikal Soome Kiipula Vocational College erivajadus- tega õpilased ja nende õpetajad. Tegu oli aiandust ja kinnis- vara hooldust õppivate noortega. Lisaks õppetööle külastati koos kohalikke vaatamisväärsusi. Külalised olid nähtu ja ko- getuga väga rahul ja kinnitasid, et koostöö jätkub ka edaspi- di.

Aigi Salundi-Galitsin,
projektijuht

Kiipula õpilased Piusa koobastes

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Suur tänu kõigile, kes lehenumbri il- lumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Aianduse 6, Räpina 64505

Toimetajad Külli Nõmmistu, Liisi Kont Küljendaja Valdur Truija

Septembrikuu nali

Arst ja advokaat armuvad samasse neiusse. Arst kingib talle iga päev ühe roosi ja advokaat ühe õuna. Segaduses tütar- laps küsib advokaadilt: „Armastuse sümboliks on ju roos, miks sina mulle õunu tood?“ „Aga öeldakse ju, et üks õun päevas hoiab arsti eemal!“ vastab advokaat.